

Finestra del Cau

Fitxa d'activitats



Finestra del Cau

Dinàmica per a Raiers sobre la participació i diversitat

Etape educativa

Raiers



Nota per a les caps

La tasca de les REFES en aquests acompanyaments és estrictament confidencial per garantir un espai segur. Les respostes compartides han de servir per ajudar les persones en el seu treball personal, però no per fiscalitzar el seu rol. Per tant, les reflexions derivades d'aquesta activitat es mantindran en confidencialitat, tret que la persona decideixi compartir-les amb el Consell.

Objectius

- Implicar infants en la recollida de dades per a la Diagnosi d'Inclusió, amb l'objectiu d'identificar com operen diferents eixos d'opressió en el dia a dia dels agrupaments.
- Promoure una reflexió crítica sobre la diversitat i la inclusió al cau, tenint en compte com s'entrecreuen diferents eixos de desigualtat des d'una mirada interseccional.

Material necessari

- Fulls en blanc, llapis i/o retoladors
- Impressions de l'estrella de la interseccionalitat. Adjunta.

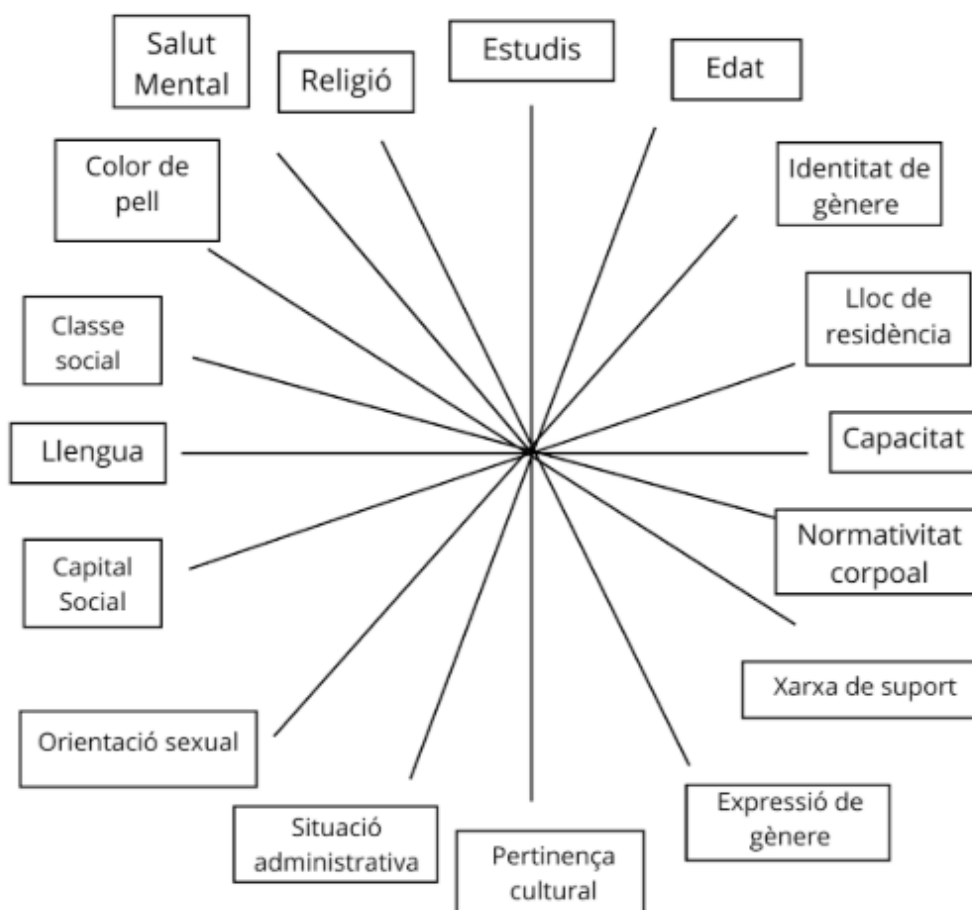
Descripció de l'activitat

Altres aspectes a tenir en compte:

Assegureu-vos de disposar d'un espai tranquil i segur on qualsevol persona pugui retirar-se si ho necessita. A més, tingueu cura a l'hora d'abordar aquests temes, ja que poden ser delicats i fer reviure malestars a les Raieres.

1. La meva estrella de la interseccionalitat

Cada Raiera dibuixarà la seva pròpia estrella indicant en quin punt es troba respecte a cadascun dels eixos. L'extrem exterior de l'estrella representa una posició de major privilegi, mentre que el centre simbolitza l'experiència més marcada per l'opressió.



A continuació us compartim una explicació orientativa dels diferents eixos de privilegi i opressió presents a l'estrella de la interseccionalitat que us proposem. Aquestes definicions també us poden servir com a suport per a facilitar la reflexió durant la dinàmica. Tingueu en compte que no es tracta de fer binomis “bé” o “malament”, sinó reconèixer com ens situem a l'eix i entendre que hi ha molts matisos.

EIX	PRIVILEGI	OPRESSIÓ
Religió	Pràctiques religioses o creences reconegudes o normalitzades socialment. Exemples: Atea / Catòlica	Pràctiques o creences menys conegudes o poc representades, que poden generar incomprensió. Exemples: Musulmana, Jueva, Hinduista
Estudis	Accés garantit i continuat a l'educació formal. Exemples: Obligatori, Superiors	Accés limitat o interromput a l'educació formal. Exemples: Sense estudis obligatoris
Edat	Accés garantit i continuat a l'educació formal. Exemples: Obligatori, Superiors	Edat amb menys reconeixement o amb limitacions socials o legals. Exemples: Infància, Joventut, Vellesa
Identitat de gènere	Formar part d'un gènere que, històricament i socialment, ha estat associat amb més poder, autoritat i accés a oportunitats. Ex: Home	Formar part d'un gènere que tradicionalment ha estat situat en una posició subordinada o amb menys accés a drets, reconeixement o oportunitats. Exemples: Dona, Persona no binària, Persona amb identitats dissidents
Color de pell	Color de pell que rep un tracte socialment més favorable. Exemples: Blanca	Color de pell que pot rebre un tracte desigual. Exemples: Negra
Pertinença cultural	Sentiment de formar part de la cultura majoritària del lloc. Exemples: Persona catalana en una comunitat catalana dominant.	Sentir-se vinculat a una cultura diferent de la dominant. Exemples: Persona Àrab/Xinesa/Senegalesa... en una comunitat catalana dominant.
Llengua	Ús habitual de la llengua dominant en espais públics i administratius. Exemples: Català / Castellà	Ús d'una llengua menys present en l'entorn institucional o social. Exemples: Amazic, Urdú, Xinès, Quechua
Situació administrativa	Accés garantit a drets i serveis públics, així com llibertat de circulació i estabilitat legal. Exemples: Nacionalitat o residència legal estable	Situació legal que limiten l'accés a serveis bàsics (com salut, educació, treball) i generen vulnerabilitat, control o risc d'expulsió. Exemples: Persones en situació administrativa irregular, sol·licitants d'asil o amb permisos precaris.

Expressió de gènere	Manera de vestir-se, comportar-se o mostrar-se que s'ajusta a les expectatives socials del gènere assignat. Exemples: Expressió de gènere normativa	Expressió de gènere que s'allunya dels rols tradicionals, i pot provocar reaccions negatives o discriminació. Exemples: Expressió de gènere no normativa, Andrògina, Masculina en dones, Femenina en homes
Orientació sexual	Orientació majoritàriament acceptada i representada socialment. Exemples: Heterosexual	Orientació menys visible o amb menys reconeixement públic. Exemples: Homosexual, Bisexual, Asexual
Xarxa de suport	Disposar de vincles propers que ofereixen suport emocional i pràctic. Exemples: Amb amics, familiars i coneguts propers.	Dificultat per accedir o mantenir vincles de suport. Exemples: Sense amics, familiars ni coneguts propers.
Capital social	Disposar de connexions que faciliten l'accés a informació, oportunitats o recursos. Exemples: Xarxa heterogènia, oportunitats	Disposar de menys connexions socials. Exemples: Xarxa homogènia, sense oportunitats
Classe social	Accés estable i sostingut a recursos econòmics, culturals i socials que permeten no només cobrir necessitats materials, sinó també participar activament i amb poder en la societat. Exemples: Poder adquisitiu, poder tenir el que vols i necessites, contactes i influència.	Accés limitat o precari a capital econòmic. La manca de recursos econòmics s'acompanya d'altres condicionants que perpetuen les desigualtats. Exemples: Pocs recursos econòmics, precarietat
Lloc de residència	Viure en un entorn amb serveis accessibles. Exemples: Ciutat o poble amb serveis i ben connectada	Viure en un entorn amb serveis limitats. Exemples: Zona rural, perifèrica i/o mal connectada.
Normativitat corporal	Cos considerat dins dels cànons de bellesa establerts. Exemples: Dins dels estàndards i cànons de bellesa actuals	Cos percebut com a diferent dels estàndards. Exemples: Fora dels estàndards i cànons de bellesa actuals
Capacitat	Realitzar activitats quotidianes sense trobar barreres ni necessitat d'adaptacions específiques en l'entorn físic, comunicatiu o social. Exemples: Sense discapacitat o diversitat funcional.	Dificultats o exclusió a causa de la manca d'adaptacions, suports o accessibilitat en l'entorn. Exemples: Diversitat funcional, discapacitat física o mental

Salut mental	Estabilitat emocional reconeguda com funcional. Exemples: Benestar psicològic	Dificultats emocionals que poden afectar el dia a dia. Exemples: Ansietat, depressió, no benestar
---------------------	--	--

2. “Un pas endavant si...”

Nota per a les Caps

Si esteu duent a terme aquesta dinàmica dins del projecte d’Inclusió 2024-25, us recomanem seguir l’ordre de preguntes que us faciliti la recollida de dades per a la diagnosi. En canvi, si la realitzeu en un altre context, us suggerim barrejar les preguntes dels diferents blocs, abordant-les des d’una perspectiva interseccional.

Aquesta dinàmica us ajudarà a veure quina percepció té la unitat sobre el grau d’inclusió i diversitat que hi ha al vostre agrupament.

Després que les raieres hagin dibuixat la seva estrella de la interseccionalitat, representarem entre totes l’estrella de la nostra unitat:

Llengua

- Fes un pas endavant si parles català.
- Fes un pas enrere si parles alguna altra llengua que no sigui català o castellà. Pregunteu quina?
- Fes un pas endavant si al cau pots parlar la teva llengua habitual amb naturalitat.
- Fes un pas enrere si alguna vegada has tingut dificultats o has vist persones amb dificultats per expressar-se al cau per la llengua que parles.
- Fes un pas endavant si creus que el cau ofereix algun tipus de suport per facilitar la comprensió d’una activitat, quan hi ha persones que no l’entenen.

Representació cultural

- Fes un pas endavant si creus que les teves tradicions o cultura estan representades positivament al cau.
- Fes un pas endavant si al nostre cau hi ha persones d’orígens culturals diversos.
- Fes un pas enrere si creus que el cau podria ser més obert a la diversitat cultural.

Capacitats i neurodivergència

- Fes un pas endavant si creus que al vostre cau hi participen persones amb alguna discapacitat o neurodivergència (TDAH, mobilitat reduïda, autisme, etc)
- Fes un pas endavant si l’agrupament adapta les activitats perquè tothom hi pugui participar (acompanyament en aspectes de salut mental, adaptació de materials o espais). Quines adaptacions heu vist?
- Fes un pas enrere si alguna vegada has vist que algú no podia participar per manca d’adaptacions (per exemple, falta d’accessibilitat física, materials inadequats o falta de suport per a necessitats específiques).
- Fes un pas enrere si no tens clar si es tenen en compte les diferents necessitats de les persones.

Discriminació

Aquestes preguntes poden fer reviure situacions violentes a alguna persona, valoreu amb cura l'estat emocional del grup abans de plantejar-les.

- Fes un pas endavant si sempre t'has sentit tractada amb igualtat al cau.
- Fes un pas enrere si alguna vegada has viscut o presenciat situacions de discriminació dins l'agrupament. Si volen els podeu demanar que les comparteixin.

Benestar emocional i salut mental

- Fes un pas endavant si sents que el teu agrupament és un espai segur on pots parlar del teu benestar emocional.
- Fes un pas enrere si et costa trobar espais per compartir com et sents dins el cau.

Per tancar la dinàmica reflexioneu sobre el dibuix que heu fet entre totes:

- Com ens hem sentit fent això?
- Per què creieu que no tothom avança igual?"
- Totes les persones hi poden participar de la mateixa manera?
- Quin és el grau d'inclusió i diversitat de la vostra unitat?

3. Investigació cooperativa

En grups petits les Raieres dibuixen un mapa del vostre agrupament: espais, activitats, persones, etc.

A continuació, repartim targetes amb eixos o situacions (ex: "No entendre bé el català", "Ser autista", "Ser migrada", "Tenir ansietat", "No poder pagar els campaments", etc.)

Reflexionem a partir d'aquesta pregunta:

On creiem que aquesta persona pot trobar barreres per participar en l'agrupament?

Cada grup col·loca aquestes situacions al mapa responent.

Seguidament, i de nou en grup gran, responem les següents preguntes:

- Què es fa a l'agrupament que pot ajudar a superar aquests obstacles?
- Què podríem que no es fa per millora la participació d'aquestes persones?

4. Carta a un nou jove

Cada jove escriu (o fa en parella) una carta curta a un suposat nou company/a que arriba al cau. Aquí poden posar una frase breu de com seria el seu cau ideal en termes de diversitat.

"Hola, benvingut/da al nostre cau. Vull explicar-te com és... i què fem perquè tothom s'hi senti bé. Però també et diré el que encara podríem millorar."

Qui ho desitgi, pot compartir les idees claus en grup gran.